

Průzkum odvětví - Provozovatelé zařízení ke sběru a zpracování autovraků

Autoři: Ing. David Hrabina, Tomáš Gašpar - GREEN Solution, s.r.o., www.gsolution.cz

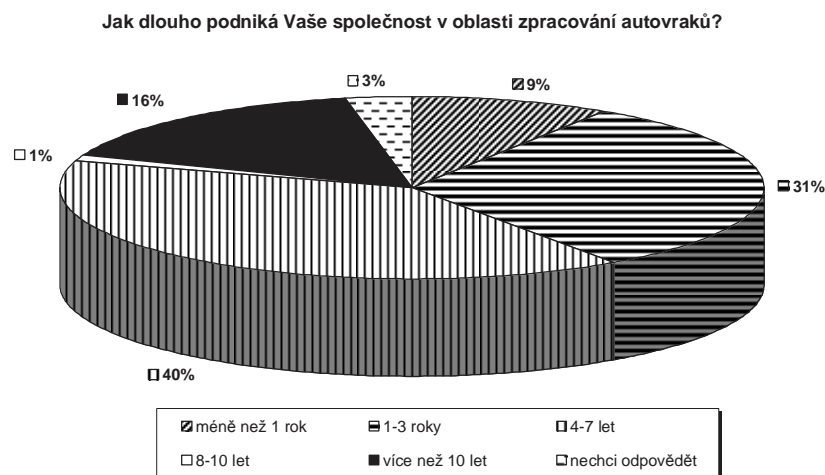
Společnost GREEN Solution, s.r.o., připravila v období červen - srpen 2009 podrobný průzkum situace v odpadovém hospodářství mezi provozovateli zařízení ke sběru a zpracování autovraků (dále jen provozovatelé). Průzkum byl proveden ve spolupráci se sociology prostřednictvím systému **Digital Survey**, který umožňuje sběr a automatickou analýzu dat. Elektronickým dotazníkem bylo obesláno 317 provozovatelů, tedy většina ze 434 subjektů, které v tu dobu byly v oficiálním seznamu Ministerstva životního prostředí (MŽP). Neoslovené subjekty byly vesměs z kategorie menších provozovatelů, na něž nebylo možné získat elektronickou adresu, která je v případě personifikovaných elektronických dotazníků nezbytná. Průzkum samotný přinesl nejen důležité číselné údaje o oboru, ale odhalil rovněž nepřesnosti databáze jako takové. Na výsledky průzkumu dolehla navíc všeobecně známá špatná nálada a frustrace provozovatelů kvůli stavu legislativního a obchodního prostředí v oblasti zpracování autovraků. Mnoho respondentů je pevně odhodláno odvětví opustit, protože nevěří, že by se situace zlepšila natolik, že by umožňovala provozovatelům podnikatelsky přežít.

Vraťme se však k samotnému průzkumu. Ten se skládal z jedenadvaceti otázek, členěných do sedmi kategorií. Kromě jedné demografické otázky byly v dotazníku zmapovány důležité oblasti podnikání, tedy údaje o velikosti firmy, otázky provozu, demontáže, technologického zázemí, vynaložených investic a v neposlední řadě rovněž problematika platné legislativy.

Dotazník kompletně vyplnila přibližně čtvrtina oslovených respondentů. Tato response je dostatečná pro to, aby průzkum byl považován za vypovídající.

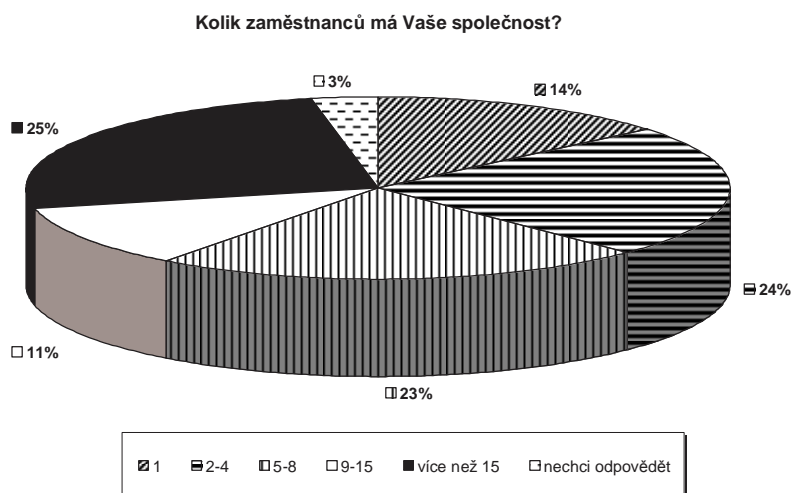
O firmě

Na otázky „Jak dlouho podniká Vaše společnost“ a „Kolik zaměstnanců má Vaše společnost“ došlo celkem 74 odpovědí. Devět procent respondentů odpovědělo, že podniká méně než 1 rok. V absolutním vyjádření je to pak 7 subjektů. Drtivá většina společností podniká v oblasti zpracování autovraků mezi 1 a 3 lety (31%), resp. mezi 4 a 7 lety (40%). Výsledky zobrazuje obrázek 1.

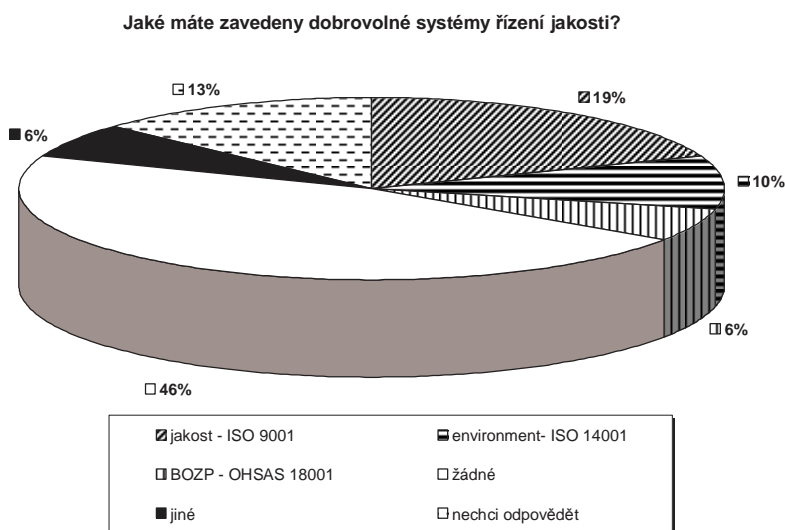

Co se týče počtu zaměstnanců, nemusejí být poměrné hodnoty zcela vypovídající, jelikož většinu neoslovených subjektů tvořily právě malé společnosti (případně živnostníci). Deset respondentů odpovědělo, že nemají žádné zaměstnance (kromě jich samých). Mezi dvěma a

čtyřmi zaměstnanci má 24% provozovatelů, dalších 23% odpovědělo, že mají mezi pěti a osmi zaměstnanci. Podniky nad 15 zaměstnanců tvoří 25% společností (viz obr. 2).

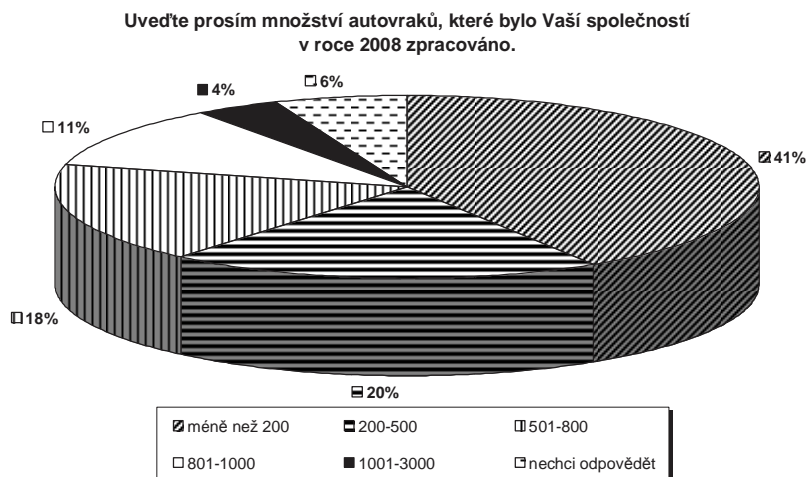

Další otázka byla zaměřena na dobrovolné nástroje řízení (ISO). Snahou společnosti GREEN Solution, s.r.o., bylo zjistit, kolik společností má některý z dobrovolných nástrojů zaveden. Normy ISO do svého podnikání začlenilo 35% společností, 46% firem pak přiznalo, že dobrovolné nástroje řízení zavedené nemá (viz obr. 3).

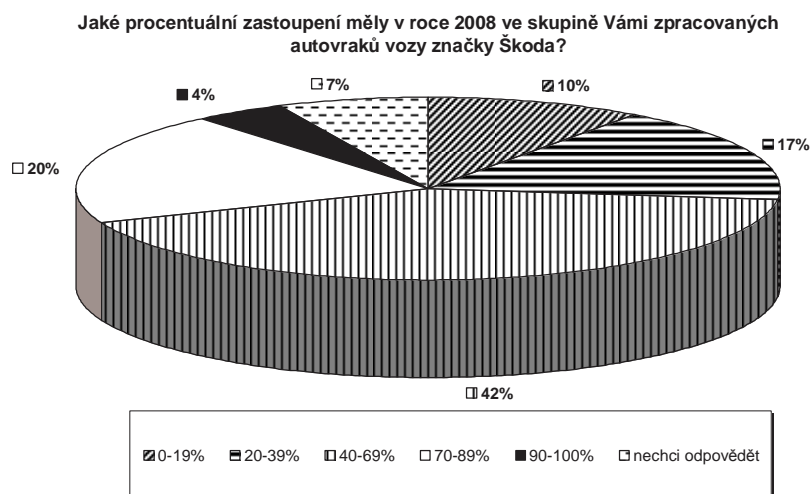

Provoz - demontáž

První otázka této části měla za cíl zmapovat množství autovraků, které bylo jednotlivými společnostmi v roce 2008 zpracováno. Výsledky ukázaly, že přes 60% respondentů zpracovalo méně než 500 autovraků, z toho 41% dokonce méně než 200 autovraků. Ukazuje se tedy, že přestože ti nejmenší provozovatelé ani nebyli osloveni, bylo mezi respondenty i tak hodně těch, kteří se zařadili mezi ty malé (podle subjektivních měřítek tohoto průzkumu). Na opačné straně stojí 3 velké společnosti, které zpracovaly nad 1000 autovraků (viz obrázek 4).

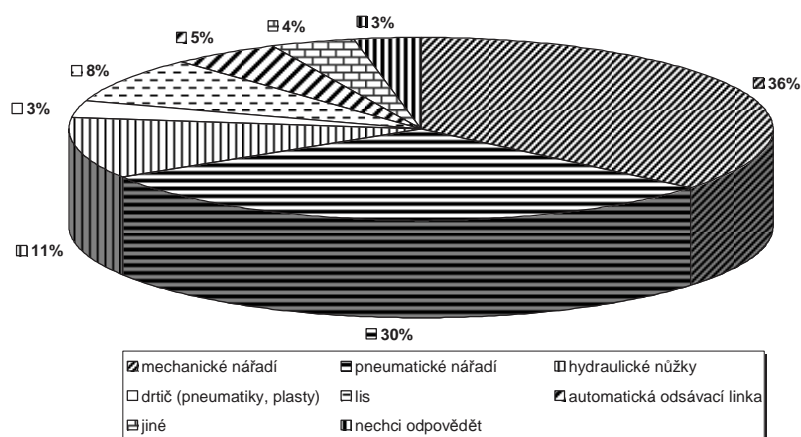

Doplňující otázkou se respondenti vyjádřili k procentuálnímu zastoupení vozů značky Škoda. Sedmadvacet procent provozovatelů sdělilo, že se autovraků značky Škoda mezi jimi zpracovanými vozidly v roce 2008 objevilo do 40%. Jak ukazuje graf na obrázku 5, dalších 42% respondentů přiznalo počet zpracovaných Škodovek mezi 40 a 69 procenty.

Nepochybně velice zajímavou je oblast technologické vybavenosti jednotlivých provozů (v případě demontáže). Třicet procent respondentů, kteří na otázku odpověděli, uvedlo, že při demontáži používají pneumatické nářadí, dalších 11% uvedlo používání hydraulických nůžek a 8% lisu. Kromě automatické odsávací linky, kterou uvedlo 8 subjektů (5%), další 3% provozovatelů vyžívá při demontáži drtiče pneumatik či plastů (obr. 6).

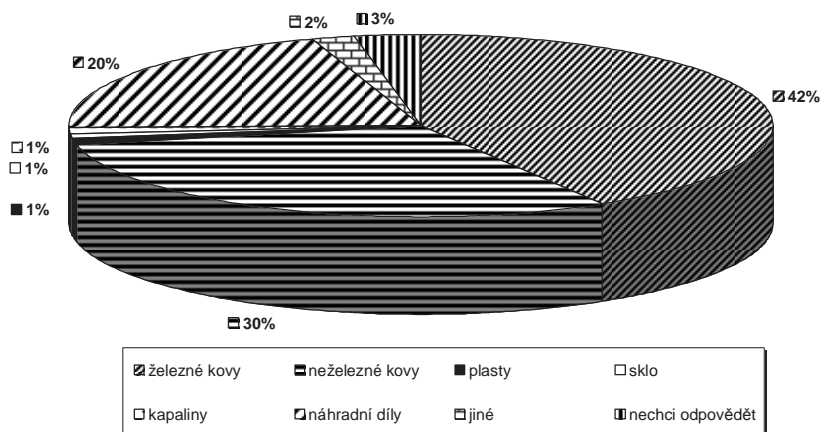
V souvislosti se stupněm mechanizace provozu, zaškrtněte prosím, kterými nástroji (zařízeními) Vaše společnost disponuje.

Provoz - využití

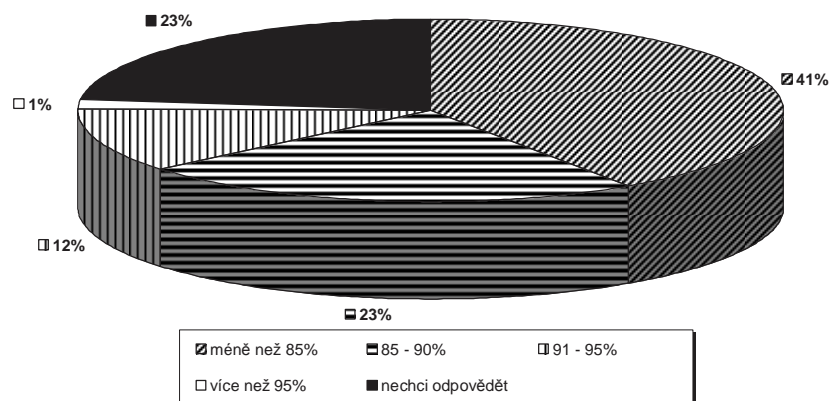
Další dotaz se věnoval toliko problematické oblasti surovin, tedy všeobecně položek, které jsou pro provozovatele ekonomicky přínosné. Výsledky dotazu ukazuje graf na obrázku 7.

Které položky z autovraku jsou pro Vás ekonomicky přínosné?

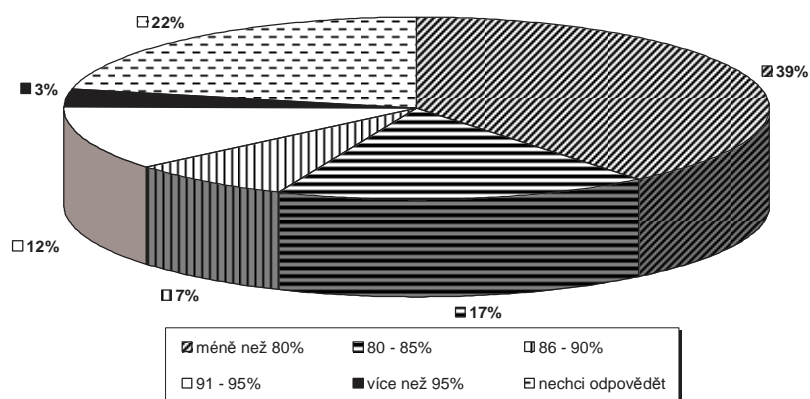

Dostáváme se k části, ve které byl mezi provozovateli ověřován stupeň opětovného použití a využití materiálů a surovin získaných z demontáže. Necelá polovina, přesněji 41% respondentů, uvedla, že dosahuje opětovného použití a využití menšího, než je 85%. Třiatdvacet procent respondentů pak dosahuje stupně mezi 85 a 90%. Co se týče opětovného použití a materiálového využití, 39% respondentů opětovně použije (příp. materiálově využije) z autovraku méně než 80% surovin. Hranice 80% dosáhlo 17% respondentů, hranice 86% využití pak 7% oslovených subjektů. Dvanáct procent subjektů přiznalo využití v rozmezí mezi 91-95%. Obě otázky nevyvolaly mezi respondenty přílišnou důvěru a tak přibližně 22% respondentů na ně odpovědět nechtělo. Grafické znázornění odpovědí najdete na obrázcích 8 a 9.

Jakého stupně opětovného použití a využití jste v roce 2008 dosáhli při zpracování autovraků?

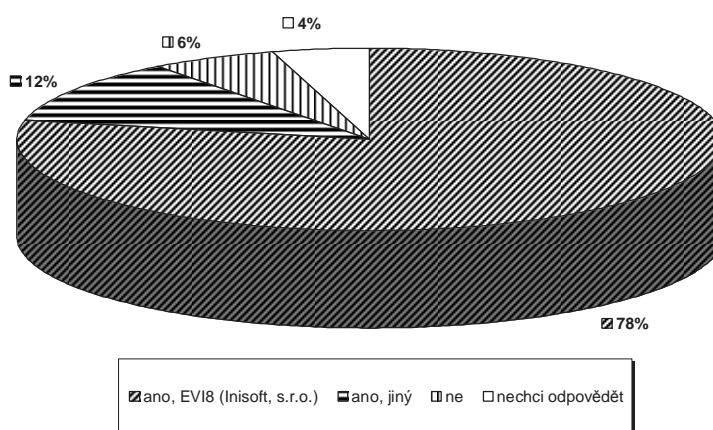
Jakého stupně opětovného použití a materiálového využití jste v roce 2008 dosáhli při zpracování autovraků?

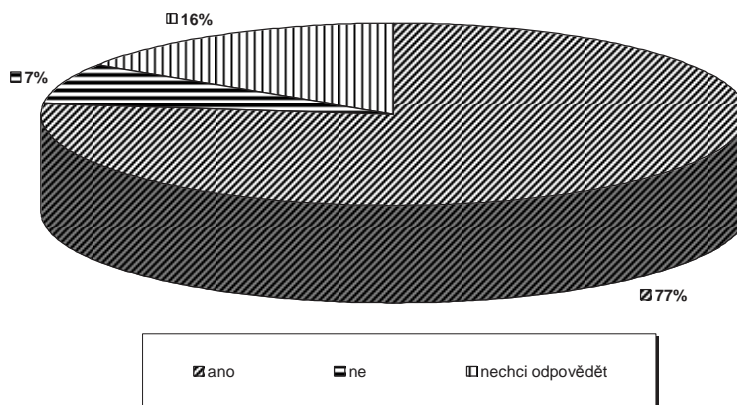
Provoz - informační systémy

Doplňkovou sadou k provozu byly dvě otázky týkající se vybavenosti provozovatelů počítačovým SW k evidenci odpadů a jejich spokojenosti s informačním systémem MA ISOH. Výsledky zobrazují grafy na obrázcích 10 a 11.

Využíváte k evidenci odpadů počítačový software?

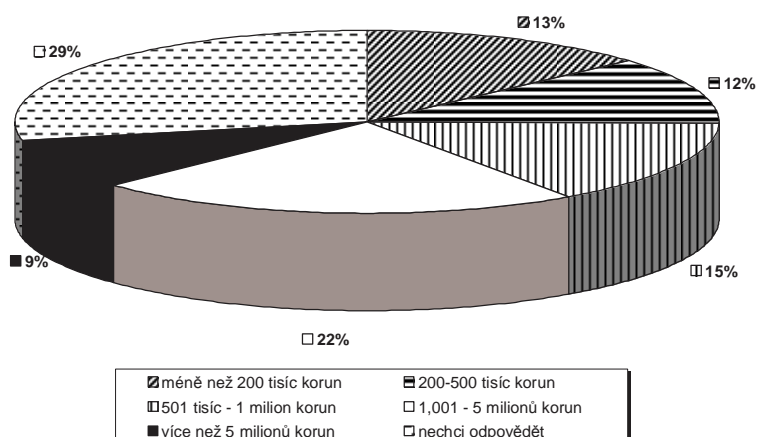
Jste spokojeni s informačním systémem MA ISOH?

Rozvoj

Jaká byla ve Vaší společnosti v posledních 3 letech celková výše investic do dlouhodobého hmotného majetku (budovy, pozemky, technologie)? To byla otázka, na kterou odpovědělo 70 respondentů. Třináct procent z nich uvedlo, že do podniku investovalo méně než 200 tisíc korun, další 12% přiznalo investice do půl milionu korun. Dvaadvacet procent provozovatelů uvedlo, že do podnikání vložili za poslední tři roky mezi jedním a pěti miliony korun. Podrobnější informace přináší graf na obrázku 12.

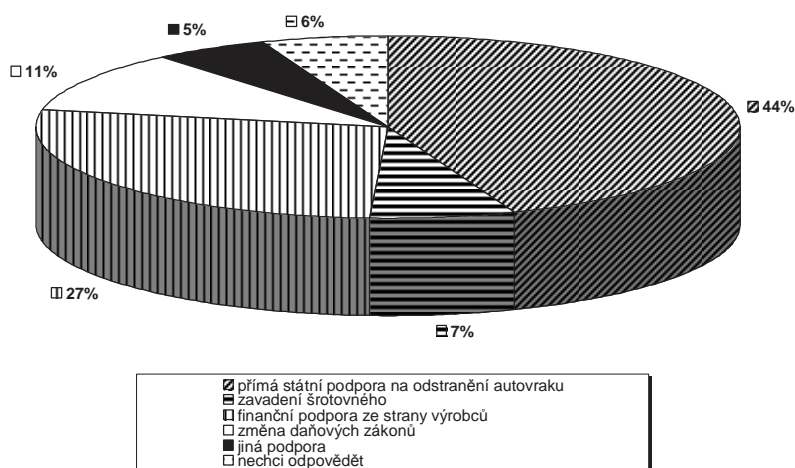
Jaká byla ve Vaší společnosti v posledních 3 letech celková výše investic do dlouhodobého hmotného majetku (budovy, pozemky, technologie, atd)?

Překvapením neskončila otázka týkající se podpory podnikání z evropských strukturálních fondů. Přes 75% respondentů uvedlo, že o dotaci nikdy nežádali. Pouhých 14% dotázaných subjektů o dotaci usilovalo (10% žádostmi na SFŽP).

Další z otázek směřovala k formám podpory, které by provozovatelé uvítali. Dvaapadesát respondentů (44%) požaduje přímou státní podporu na odstranění autovraku, a dvaatřicet (27%) pak finanční podporu ze strany výrobců. Toliko diskutované šrotovné by podle průzkumu přineslo užitek pouhým sedmi procentům respondentů. Více zobrazuje následující graf.

Jaká forma podpory by Vám v současné ekonomické krizi pomohla?

Zákon

Posledním, nikoliv však důležitostí, byl oddíl věnující se stávající úpravě Zákona o odpadech. Na otázku, zda jsou respondenti se stávající úpravou zákona spokojeni, odpovědělo zamítavě 59%, čtrnácti procentům subjektů pak zákon vyhovuje. Sedmadvacet procent respondentů nechťelo na otázku odpovédět vůbec.

Závěr

Při realizaci průzkumu jsme se setkali s mnoha problémy. Předně nebylo možné oslovit kvůli chybějícím kontaktům všechny provozovatele zařízení ke sběru a zpracování autovraků, kteří jsou evidováni v oficiálních seznamech MŽP. U zbývajících subjektů jsme se setkali jednak se značnou frustrací plynoucí z problémů odvětví a jednak s nedůvěrou. Ani jednomu se však nelze divit. Naší společnou snahou je dlouhodobě monitorovat situaci v prostředí a co nejspolehlivějšími údaji a srovnáním v čase napomáhat k jeho dalšímu rozvoji. To je cíl, který mají jistě i všichni provozovatelé. Naše díky patří všem provozovatelům, kteří nám umožnili nahlédnout do jejich podnikání a zprostředkovat tak alespoň přibližné informace o oboru širší odborné veřejnosti. Díky patří rovněž Sdružení zpracovatelů autovraků, které se aktivně do průzkumu zapojilo.

Máte nějaké postřehy k tomuto článku? Myslíte si, že by se v průzkumu měly do budoucna objevit i jiné okruhy otázek? Chtěli byste udělat podobný průzkum i ve Vašem oboru? Napište nám na adresu vyzkum@gsolution.cz.

**Společnost GREEN Solution, s.r.o., je konzultační a poradenskou firmou specializující se na projekty a průzkumy v oblasti environmentu a odpadového hospodářství.
Společnost Digital Survey, s.r.o, je provozovatelem stejnojmenného webového systému sloužícího ke zpracování a automatické analýze uživatelských průzkumů.**